

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Noua politică energetică a Uniunii Europene: aplicare, eficacitate și solidaritate pentru cetățeni” (aviz din proprie inițiativă)

(2011/C 48/15)

Raportor: **dl HERNÁNDEZ BATALER**

La 18 martie 2010, în conformitate cu articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, Comitetul Economic și Social European a hotărât să elaboreze un aviz din proprie inițiativă pe tema

„*Noua politică energetică a Uniunii Europene: aplicare, eficacitate și solidaritate pentru cetățeni*” (aviz din proprie inițiativă).

Secțiunea pentru transporturi, energie, infrastructură și societatea informațională, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 6 septembrie 2010.

În cea de-a 465-a sesiune plenară, care a avut loc la 15 și 16 septembrie 2010 (ședința din 16 septembrie 2010), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 44 de voturi pentru, 2 voturi împotriva și 2 abțineri.

1. Concluzii

1.1 Este necesar să se stimuleze funcționarea pieței interne a energiei în ceea ce privește infrastructurile, regimul achizițiilor publice, funcționarea corectă a pieței și protecția consumatorilor. În acest sens, CESE insistă asupra faptului că cel mai important este să se dezvolte infrastructurile energetice și rețelele transeuropene, în vederea constituirii pieței interne a energiei.

În special, trebuie prevăzute mecanisme pentru a discerne criteriile de formare a prețurilor, pentru a evita disparitățile grave și nejustificate, adesea bazate, în mod incorect, pe natura energiei consumate, sursele de aprovizionare sau mijloacele de distribuție.

De asemenea, ar trebui să se stabilească criterii și mijloace pentru raționalizarea producției de energie pe teritoriul statelor membre, ținând seama de utilizarea durabilă a resurselor și beneficiind de elemente geografice și climatice, cum ar fi determinarea perioadelor cu cea mai mare activitate de producție fotovoltaică, eoliană sau a intensității mareelor.

1.1.1 Pentru a permite buna funcționare a piețelor energetice este nevoie de transparență, în așa fel încât concurenții să aibă acces la rețelele energetice și la clienți. Pentru aceasta, autoritățile trebuie să evite comportamentele menite să excludă, exploatarea abuzivă și comportamentele antreprenoriale neloiale. Politică în domeniul concurenței trebuie să vizeze și bunăstarea consumatorilor și îmbunătățirea condițiilor oferite acestora, având în vedere caracteristicile specifice, cum ar fi necesitatea de a garanta securitatea aprovizionării, transportul energiei și distribuția finală. CESE face trimitere la avizele sale privind serviciul universal și serviciile de interes general, domenii în care a adoptat o poziție consolidată în privința protecției consumatorilor, insistând asupra necesității de a

defini în mod clar noțiunea de serviciu universal, pentru constituirea unor norme comune de punere în aplicare a misiunilor de interes general.

1.1.2 În ceea ce privește, în mod special, procedurile de adjudecare a contractelor, trebuie să se acționeze în așa fel încât autoritățile de adjudecare să nu abuzeze de prerogativele lor, interpretând în mod tendențios rezervele de suveranitate prevăzute la articolul 194 alineatul (2) din TFUE ⁽¹⁾, ceea ce ar putea duce la stabilirea de condiții mai oneroase sau discriminatorii pentru accesul la rețelele de transport de gaz natural ⁽²⁾ sau pentru accesul la rețeaua de comerț transfrontalier de electricitate ⁽³⁾. În sfârșit, Uniunea va trebui să acționeze cu cea mai mare promptitudine instituțională pentru a întări și a îmbunătăți procedurile care garantează transparența prețurilor aplicate consumatorilor industriali finali de gaz și de electricitate ⁽⁴⁾.

1.1.3 În acest context, este posibil să se producă o redefinire a rolului serviciilor de interes economic general în funcționarea pieței interne. În conformitate cu Tratatul de la Lisabona, aceste servicii întăresc valoarea realizării eficiente a misiunilor care le-ar putea fi atribuite de către autoritățile naționale, regionale sau locale ⁽⁵⁾. Acest fapt este în special relevant în domeniul energiei, dat fiind rolul preponderent al serviciilor prestate de marile industrii de rețele.

⁽¹⁾ Cadrul juridic supranațional este reprezentat în prezent de Directiva 2004/17/CE a PE și a Consiliului, din 31.3.2004 (JO L 134), modificată de Directiva 2005/51/CE (JO L 257) și de Regulamentul 2083/2005/CE (JO L 333).

⁽²⁾ Pentru a facilita libera concurență, din 2011 vor intra în vigoare condițiile Regulamentului nr. 715/2009/CE al PE și al Consiliului, din 13.7.2009 (JO L 211).

⁽³⁾ Din 2011 vor intra în vigoare și condițiile impuse de Regulamentul nr. 714/2009/CE al PE și al Consiliului (JO L 211).

⁽⁴⁾ În conformitate cu obiectivele Directivei 90/377/CEE a Consiliului, din 29.6.1990 (JO L 185); 2003/54/CE și 2003/55/CE a PE și a Consiliului, din 26.6.2003 (JO L 176), și a propunerii de directivă a PE și a Consiliului din 29.11.2007 [COM(2007) 735 final].

⁽⁵⁾ Protocolul nr. 26 privind serviciile de interes general, anexat TUE și TFUE, completează articolul 14 din TFUE și oferă Curții de Justiție o nouă bază de interpretare a articolului 36 din Cartă pe această temă.

1.1.4 Va fi așadar dificilă stabilirea unui cadru juridic echilibrat între, pe de o parte, ampla marjă discreționară recunoscută autorităților statelor membre [a se vedea împreună articolul 1 din Protocolul nr. 26, anexat TUE și TFUE, și articolul 194 alineatul (2) din TFUE] și, pe de altă parte, liberul joc al concurenței pe piața internă. De altfel, jurisprudența Curții de Justiție prealabilă intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona, fără a aduce atingere competenței statelor membre de a-și asigura accesul la serviciile de interes economic general⁽⁶⁾, sublinia că este necesară totuși conformitatea acestuia cu tratatele⁽⁷⁾ și că posibilele excepții la dispozițiile tratatelor, derivate din exercitarea internă a competențelor în acest domeniu, vor trebui să facă obiectul unei interpretări restrictive⁽⁸⁾.

2. Introducere

2.1 În următorii patruzeci de ani, sectorul energetic european se va confrunta cu numeroase provocări care vor face necesare transformări profunde în domeniul aprovizionării, al transportului și al consumului de energie. Pentru a face față acestor provocări la scară europeană, Comisia realizează în prezent o consultare cu scopul de a elabora o nouă strategie energetică pentru perioada 2011-2020 și un plan de acțiune pentru 2050. În ceea ce îl privește, Comitetul elaborează un aviz cu privire la fiecare dintre aceste inițiative.

2.2 Pentru a putea dezvolta o strategie europeană completă și integrală care să poată face față provocărilor viitoare, este evident că Uniunea Europeană va trebui să folosească pe deplin noile competențe pe care i le conferă Tratatul de la Lisabona în domeniul energetic, precum și să încurajeze statele membre să stabilească o cooperare și o colaborare strânsă cu privire la o serie de chestiuni care, pe plan juridic, țin de competențele naționale sau mixte. Anumite inițiative existente ar putea necesita noi modificări ale tratatelor sau chiar un nou tratat (de exemplu propunerea lui Jacques Delors privind elaborarea unui nou tratat prin care să se înființeze o Comunitate Europeană a Energiei). În orice caz, în prezentul aviz ne vom limita la Tratatul de la Lisabona și la măsurile necesare pentru a garanta exercitarea competențelor partajate prevăzute de acest tratat în așa fel încât să se permită o abordare integrată și respectarea atât a drepturilor consumatorilor, cât și a diferitelor competențe atribuite Uniunii și statelor membre.

2.3 Articolul 194 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)⁽⁹⁾ stabilește o nouă bază de acțiune la nivel supranațional în domeniul energiei, supusă, totuși, anumitor

criterii care rezultă atât din cadrul de reglementare în sine, prevăzute în mod expres în dreptul primar și în dreptul instituțional în vigoare, cât și din viitoarea sa coordonare cu unele drepturi recunoscute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”).

2.4 În acest sens, obiectivele politicii energetice ale Uniunii – funcționarea pieței energiei, securitatea aprovizionării cu energie, eficiența energetică, economia de energie și inovarea energetică, interconectarea rețelilor – vor putea fi urmărite doar dacă vor fi în perfectă concordanță cu funcționarea pieței interne și dacă vor fi compatibile cu protecția mediului [articolul 194 alineatul (1) din TFUE]. În acest scop, Comisia vizează cu precădere atingerea obiectivelor de asigurare a securității aprovizionării, utilizarea durabilă a resurselor energetice și accesul la energie la prețuri accesibile pentru consumatori și competitive, integrarea pieței europene a energiei nefiind un obiectiv în sine, ci o măsură esențială pentru îndeplinirea obiectivelor menționate.

2.5 De asemenea, măsurile pe care le va adopta pe viitor Uniunea pentru a atinge obiectivele menționate, în conformitate cu procedura legislativă ordinară, nu vor afecta dreptul unui stat membru de a stabili condițiile de exploatare a resurselor sale energetice, alegerea între diversele surse de energie și structura generală a aprovizionării sale cu energie [articolul 194 alineatul (2) din TFUE].

2.6 Această ultimă dispoziție, care protejează în mod expres domeniile de suveranitate ale statelor membre, le garantează și o marjă amplă de acțiune, în conformitate cu dispozițiile articolului 2 alineatul (6) din TFUE⁽¹⁰⁾, fără a aduce atingere spiritului de solidaritate care trebuie să orienteze acțiunile acestora, așa cum prevede articolul 194 alineatul (1) din TFUE.

2.7 Având în vedere includerea energiei printre competențele partajate [articolul 4 alineatul (2) litera i) din TFUE] și în vederea prevenirii, pe cât posibil, a oricărui conflict viitor între interesul general al Uniunii, interesele naționale ale statelor sale membre⁽¹¹⁾, interesele specifice ale întreprinderilor din sectorul energetic și drepturile cetățenilor, consumatorilor și utilizatorilor, este oportun ca Comitetul Economic și Social European să adopte o poziție instituțională în această privință.

⁽¹⁰⁾ Potrivit căruia: „Întinderea și condițiile exercitării competențelor Uniunii sunt stabilite prin dispozițiile tratatelor referitoare la fiecare domeniu”.

⁽¹¹⁾ Raportul dintre regimurile normative și practicile administrative poate părea extrem de complex în lumina dispozițiilor articolului 2 alineatul (2) din TFUE, care acordă atât Uniunii, cât și statelor membre, puterea de adopta acte cu caracter obligatoriu în acest domeniu și le recunoaște dreptul de a-și exercita competențele în măsura în care Uniunea nu și le exercită pe ale sale sau atunci când a hotărât să nu și le mai exercite. În plus, articolul unic din Protocolul nr. 25 (privind exercitarea competențelor partajate), anexat la TUE și la TFUE, prevede că „în cazul în care Uniunea desfășoară o acțiune într-un anumit domeniu, domeniul de aplicare al exercitării competențelor sale include doar acele elemente care sunt reglementate de respectivul act al Uniunii și, prin urmare, nu include întregul domeniu”.

⁽⁶⁾ În consecință, Curtea a recunoscut statelor membre, printre altele, dreptul de a-și condiționa definirea serviciilor economice de interes general atribuite anumitor întreprinderi de obiectivele lor de politică națională. Hotărârea din 23 octombrie 1997, cauza C-159/94, Comisia Comunităților Europene împotriva Republicii Franceze, Rec. p. I-5815, punctul 49.

⁽⁷⁾ Hotărârea CEJ din 23 mai 2000, cauza C-209/98, Sydhavnens Stens, Rec. p. I-3743, punctul 74.

⁽⁸⁾ Hotărârea CEJ din 17 mai 2001, cauza C-340/99, TNT Traco, Rec. p. I-4109, punctele 56-58.

⁽⁹⁾ Publicat în JO C 83, 30.3.2010, p. 47.

2.8 Comisia a prezentat un ansamblu de propuneri de mare anvergură, care vizează îndeplinirea angajamentelor Uniunii Europene în domeniul luptei împotriva schimbărilor climatice și al promovării energiei regenerabile în orizontul anului 2020. În acest scop, Consiliul și Parlamentul s-au angajat să reducă cu 20 % emisiile de gaze cu efect de seră, să stabilească o cotă de 20 % pentru energiile regenerabile și să sporească eficiența energetică cu 20 %. Comisia a adoptat un nou regulament general de exceptare pe categorii, în virtutea căruia ajutoarele de stat pentru energie din surse regenerabile și eficiență energetică nu fac obiectul obligației de notificare, dacă respectă o serie de criterii.

2.9 Printre elementele principale din cadrul „Noii strategii energetice pentru Europa 2011-2020” a Comisiei, pe lângă protecția cetățenilor în calitatea lor de consumatori, accesul la serviciile energetice și la locurile de muncă generate de economia cu emisii scăzute de CO₂, figurează următoarele aspecte:

- introducerea politicilor adoptate deja în cadrul pachetelor privind liberalizarea pieței energiei și schimbările climatice și în cadrul Planului strategic privind tehnologiile energetice (Planul SET);
- foaia de parcurs pentru decarbonizarea sectorului energetic la orizontul anului 2050;
- inovarea tehnologică;
- întărirea și coordonarea politicii externe;
- reducerea necesităților energetice (plan de acțiune pentru eficiența energetică), cu precădere nevoia de a dezvolta infrastructurile energetice astfel încât să se obțină un nivel de aprovizionare și de distribuție conform cu cererile pieței interne a energiei;

2.10 Aceste măsuri ale Comisiei, dintre care unele sunt încă în curs de adoptare de către Consiliu și Parlament și în curs de aplicare de către statele membre (cum ar fi, de exemplu, cazul distribuției gazelor naturale, al generalizării utilizării energiilor regenerabile și al măsurilor în favoarea eficienței energetice aplicate transporturilor, construcțiilor de clădiri etc.), răspund unei logici care urmărește punerea în aplicare a Strategiei 20/20.

3. Observații generale

3.1 Este necesară totuși identificarea, pe de o parte, a acțiunilor care, din lipsa unei baze juridice suficiente prevăzute de tratate, sunt necesare pentru a crea curând o autentică politică energetică, în linie cu provocările cu care se confruntă UE în secolul XXI. În acest sens, au fost deja precizate o serie de inițiative, cum ar fi propunerea lui Jacques Delors de a încheia un nou tratat privind Comunitatea

Europeană a Energiei, care să atribuie UE competențe pentru a stimula crearea unor rețele de conexiune transnaționale de infrastructuri energetice, mai numeroase și de mai bună calitate, de resurse și fonduri comune pentru cercetarea, dezvoltarea și inovarea în domeniul energiei sau de instrumente comerciale pentru a opera în comun pe piețele internaționale ale produselor energetice, printre altele⁽¹²⁾.

3.2 Pe de altă parte, în ceea ce privește articolul 194 din TFUE menționat mai sus, este necesară o reflecție privitoare la importanța celor trei domenii asupra cărora politicile publice la nivel național și supranațional vor avea un impact, și anume: protecția și extinderea drepturilor cetățenilor Uniunii, coerența între aplicarea exceptărilor de securitate națională a statelor și noțiunea de securitate energetică supranațională, precum și compatibilitatea măsurilor naționale cu înființarea și funcționarea pieței interne a energiei, în special în ceea ce privește infrastructurile de transport și de distribuție, rețelele de interconexiune, regimul de achiziții publice și drepturile consumatorilor.

3.3 Fără îndoială, drepturile de bază cele mai strâns legate de viitoarele măsuri energetice în UE sunt recunoscute în Cartă în Titlul IV (Solidaritatea), mai precis la articolele 36 (Accesul la serviciile de interes economic general), 37 (Protecția mediului) și 38 (Protecția consumatorilor). Este oportună analizarea posibilităților consecințe ale ratificării de către toate statele membre a Protocolului 14 din Convenția europeană a drepturilor omului care, prin intermediul Tratatului de la Lisabona, deschide calea aderării UE la această convenție.

3.3.1 Este vorba totuși de dispoziții care consacră principiile de acțiune instituțională a UE, dar care nu recunosc în mod expres drepturile subiective⁽¹³⁾, chiar dacă, în cazul protecției mediului și a consumatorilor, există un cadru juridic european solid pentru protecția intereselor individuale, precum și a așa-numitelor „interese difuze”. Cu toate acestea, este probabil ca punerea în aplicare a Protocolului privind serviciile de interes general anexat la TUE și la TFUE să consolideze accesul cetățenilor, și în special al categoriilor sociale celor mai defavorizate, la diferite surse de consum energetic.

3.3.2 Din motivele expuse mai sus, este posibil să apară tensiuni legislative între Uniune și statele sale membre, dată fiind concilierea dificilă dintre misiunea supranațională a liberalizării și/sau armonizării elementelor-cheie ale funcționării pieței energiei în Europa și misiunea statală de ocrotire a bunăstării sociale⁽¹⁴⁾. Cu toate acestea, Comisia consideră că, dimpotrivă, cooperarea dintre statele membre va întări securitatea națională.

⁽¹²⁾ A se vedea Avizul exploratoriu CESE 990/2010 „Sărăcia energetică în contextul liberalizării și al crizei economice”.

⁽¹³⁾ A se vedea BENOÎT ROHMER, F., VVAA: *Commentary of the Charter of Fundamental Rights of the European Union*, Bruxelles, 2006, p. 312 și următoarele; de asemenea, LUCARELLI, A., în VVAA: *L'Europa dei diritti. Commento alla Carta dei diritti fondamentali dell'Unione Europea*, Bologna, 2002, p. 251 și următoarele.

⁽¹⁴⁾ A se vedea MOREIRO GONZÁLEZ, C. J.: *El objetivo del bienestar social en el contexto de crisis económica mundial*, Gaceta Jurídica de la UE y de la Competencia, Nueva Época, 11.5.2009, p. 7 și următoarele.

3.3.3 Aceasta cu atât mai mult cu cât, așa cum se știe, Carta stabilește doar niveluri minime de protecție a drepturilor și libertăților pe care le recunoaște⁽¹⁵⁾ și este supusă, în plus, unor restricții de aplicare pe teritoriul anumitor state membre⁽¹⁶⁾. Este vorba de menținerea, pe cât posibil, a coeziunii sociale, cu scopul de a garanta dreptul la solidaritate în ceea ce privește accesul la energie al categoriilor de populație celor mai defavorizate din punct de vedere economic, precum și al grupurilor vulnerabile și al persoanelor cu handicap.

3.3.4 Și aceasta cu atât mai mult cu cât efectele devastatoare ale actualei crize economice mondiale asupra ocupării forței de muncă (dispariția locurilor de muncă), asupra salariilor (ajustări), precum și asupra capacității autorităților publice de a susține prestațiile sociale amenință să excludă straturi ample ale populației de la accesul la energie, ducând la „sărăcia energetică”.

3.4 O altă chestiune care trebuie soluționată este cea a coerenței dintre strategiile de securitate națională ale statelor membre și necesitatea de a garanta securitatea energetică la nivel supranațional.

3.4.1 Sursele și căile de aprovizionare cu energie în Uniunea Europeană trebuie să contribuie la securitatea aprovizionării în UE în ansamblul său și în fiecare stat membru în parte. Securitatea aprovizionării va depinde în viitor de evoluția combinației de combustibili, de dezvoltarea producției în Uniunea Europeană și în țările terțe furnizoare, de investițiile în instalațiile de stocare și de căile de aprovizionare de pe teritoriul UE și din afara acestuia.

3.4.2 Dat fiind că articolul 4 alineatul (2) din TUE recunoaște că securitatea națională este o „funcție esențială” a statelor și le atribuie în mod expres și exclusiv responsabilitatea ocrotirii acesteia, va trebui să se stabilească domeniile de concertare politică și legislativă între UE și statele sale membre, pentru a se obține sinergiile și complementaritățile prevăzute la articolul 194 alineatul (1) din TFUE.

⁽¹⁵⁾ A se vedea articolele 51 și 52 din Cartă și Declarația nr. 1 a statelor membre privind Carta, anexată la Actul final al Conferinței interguvernamentale care a adoptat Tratatul de la Lisabona la 13.12.2007, JO C 83, 30.3.2010, p. 337, precum și explicațiile privitoare la Cartă întocmite de prezidiul Convenției care a elaborat Carta și actualizate de prezidiul Convenției Europene, JO C 303/2, 14.12.2007, p. 17 și următoarele.

⁽¹⁶⁾ Potrivit dispozițiilor Protocolului nr. 30, anexat TUE și TFUE, privind aplicarea Cartei în Polonia și Regatul Unit, și declarațiile nr. 61 și 62 ale Poloniei și nr. 53 a Republicii Cehe, anexate la Actul final al Conferinței interguvernamentale care a adoptat Tratatul de la Lisabona.

3.4.3 În acest scop, ar trebui analizate formulele care ar permite întărirea, pe plan instituțional, a Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare în Domeniul Energiei⁽¹⁷⁾, care are ca sarcini să promoveze schimbul de bune practici și cooperarea între autoritățile de reglementare și actorii economici, să emită avize privind conformitatea deciziilor luate de autoritățile de reglementare naționale cu obligațiile supranaționale și, în anumite circumstanțe, să decidă asupra modalităților și condițiilor de acces și de securitate operativă a infrastructurilor de electricitate și de gaze care conectează cel puțin două state membre. Sunt necesare coordonarea și cooperarea dintre statele membre, sub supravegherea agenției. Cu toate acestea, orice sporire sau modificare a competențelor agenției va trebui să fie conformă cu limitele generale stabilite de jurisprudența CEJ și, în special, de hotărârea pronunțată în cauza Meroni⁽¹⁸⁾.

3.4.4 Trebuie să se garanteze punerea în aplicare a legislației Uniunii referitoare la securitatea energetică – care a fost elaborată și adoptată înainte de elaborarea articolului 4 alineatul (2) din TUE menționat mai sus și care include atât acțiunile strict supranaționale⁽¹⁹⁾, cât și cele care țin de politica externă și de securitatea comună, și poziția ad-hoc a Consiliului European de primăvară 2010 în privința securității aprovizionării cu energie⁽²⁰⁾ – și asigurarea conformității cu anumite dispoziții ale Cartei europene a energiei, referitoare la utilizarea infrastructurilor de transport de energie și la tranzitul materiilor prime și al produselor energetice⁽²¹⁾.

3.4.5 Pentru a întări securitatea aprovizionării și solidaritatea între statele membre în caz de urgență comunitară și, în special, pentru a sprijini statele membre ale căror condiții geografice și geologice sunt mai puțin favorabile, statele membre vor trebui să stabilească planuri comune de măsuri preventive sau de urgență la nivel supranațional sau chiar transnațional. Aceste planuri ar trebuie să fie publicate și actualizate cu regularitate.

⁽¹⁷⁾ Creată prin Regulamentul (CE) nr. 713/2009 al PE și al Consiliului din 13.7.2009, JO L 211, 14.8.2009.

⁽¹⁸⁾ În acest sens, este necesar să se reamintească faptul că jurisprudența CEJ nu permite Comisiei să delege puteri de reglementare sau executive, cu excepția situației în care aceste puteri sunt prevăzute în mod explicit în tratat (Hotărârea din 17 iulie 1959 în cauza Meroni, Rec. p. 331).

⁽¹⁹⁾ A se vedea Comunicarea Comisiei „A doua revizuire strategică a politicii energetice: un plan de acțiune al UE pentru securitate și solidaritate în domeniul energiei”, COM(2008) 781 final, în care se propune, printre alte măsuri relevante, modificarea Directivei 2006/67/CE privind rezervele strategice de petrol, care a dus la adoptarea Directivei 2009/119/CE a Consiliului din 14.9.2009, JO L 265, și a Directivei 2004/67/CE privind securitatea aprovizionării cu gaz natural; Cartea verde „Către o rețea energetică europeană sigură, sustenabilă și competitivă”, COM(2008) 782 final etc.

⁽²⁰⁾ Bruxelles, 26.3.2010, doc. Co EUR 4, CONCL 1.

⁽²¹⁾ Decizia 98/181/CE, CECA și EURATOM a Consiliului și a Comisiei (JO L 69, 23.9.1997) și Decizia 2001/595/CE a Consiliului (JO L 209, 13.7.2001).

Fondul de coeziune și fondurile structurale ar putea constitui, pe viitor, un element relevant în cadrul sprijinului financiar acordat acestor planuri.

3.4.6 În vederea unei mai bune garantări a respectării obiectivelor mai sus menționate, ar fi oportună adoptarea, cât mai curând posibil, în conformitate cu articolul 122 sau 194 din TFUE, a unor măsuri care să reglementeze aprovizionarea cu anumite produse energetice, în cazul unor dificultăți grave prin care ar putea trece statele membre, și a unor măsuri care să stabilească procedura pentru determinarea ajutorului financiar în favoarea statelor membre victime ale catastrofelor naturale sau care se confruntă cu situații excepționale. De asemenea, va trebui să se ia în considerare utilizarea articolului 149 din TFUE

ca teme complementare pentru realizarea obiectivelor menționate, cu condiția ca circumstanțele specifice să justifice adoptarea de măsuri supranaționale.

3.4.7 În lumina provocărilor și obiectivelor Uniunii Europene în domeniul energetic, pare necesar să se pledeze în favoarea definirii unui autentic „serviciu public european al energiei” care, respectând principiul subsidiarității, să fie însărcinat, printre altele, cu stabilirea unui registru public care să conțină obiceiurile de consum din statele membre, tipurile de energie consumată de aceste state, mijloacele de prevenire a catastrofelor cauzate de utilizarea și transportul energiei și coordonarea protecției civile în aceste cazuri etc.

Bruxelles, 16 septembrie 2010

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Mario SEPI

ANEXĂ

la Avizul Comitetului Economic și Social European

Următoarele puncte din avizul secțiunii au fost respinse în favoarea amendamentelor adoptate de Adunarea Plenară, însă au obținut cel puțin o pătrime din totalul voturilor exprimate:

Punctul 1.1, cea de-a 4-a frază

„Este necesar să se stimuleze funcționarea pieței interne a energiei în ceea ce privește infrastructurile, regimul achizițiilor publice, funcționarea corectă a pieței și protecția consumatorilor. În acest sens, CESE insistă asupra faptului că cel mai important este să se dezvolte infrastructurile energetice și rețelele transeuropene, în vederea constituirii pieței interne a energiei.

În special, trebuie prevăzute mecanisme pentru a discerne criteriile de formare a prețurilor, pentru a evita disparitățile grave și nejustificate, adesea bazate, în mod incorect, pe natura energiei consumate, sursele de aprovizionare sau mijloacele de distribuție.

De asemenea, ar trebui să se stabilească criterii și mijloace supranaționale pentru raționalizarea producției de energie pe teritoriul statelor membre, ținând seama de utilizarea durabilă a resurselor și beneficiind de elemente geografice și climatice, cum ar fi determinarea perioadelor cu cea mai mare activitate de producție fotovoltaică, eoliană sau a intensității mareelor.”

Rezultatul votului:

27 de voturi pentru eliminarea cuvântului „supranaționale”, 17 voturi împotriva și 2 abțineri.

Punctul 1.1.5

„Pentru aceasta ar trebui analizată posibilitatea emiterii unui regulament care să reia toate drepturile prevăzute în Carta europeană a drepturilor consumatorilor de energie [COM(2007) 386 final, CESE 71/2008, raportor: dl Iozia] ⁽¹⁾ și specificitățile serviciilor de interes general care pot fi invocate de statele membre în această privință, prin intermediul unor standarde minime comune privind obligativitatea serviciului public, care vor trebui să fie clar definite și transparente, obiective și nediscriminatorii. Prin urmare, se subînțelege că ar trebui să se facă distincția între drepturile cetățenilor și posibilitățile statelor membre de a introduce sau de a menține obligativitatea serviciului public care decurge din prestarea de servicii economice de interes general.

Un regulament este un instrument mai adecvat decât o directivă din următoarele motive:

- un regulament este direct aplicabil autorităților competente din statele membre, întreprinderilor din domeniul energiei și utilizatorilor;
- nu necesită o perioadă lungă pentru transpunerea sa în dreptul național;
- garantează claritatea și coerența normelor și obligațiilor în întreaga Uniune și
- definește direct participarea instituțiilor comunitare.

⁽¹⁾ Comunicarea Comisiei «Către o Cartă europeană a drepturilor consumatorilor de energie» [COM(2007) 386 final].”

Rezultatul votului:

28 de voturi pentru eliminarea punctului, 16 voturi împotriva și 2 abțineri.

Punctul 3.4.5

„Pentru a întări securitatea aprovizionării și solidaritatea între statele membre în caz de urgență comunitară și, în special, pentru a sprijini statele membre ale căror condiții geografice și geologice sunt mai puțin favorabile, statele membre vor trebui să stabilească planuri comune de măsuri preventive sau de urgență la nivel supranațional sau chiar transnațional (acorduri comerciale între întreprinderi, sporirea exporturilor, mecanisme de compensare etc.). Aceste planuri ar trebui să fie publicate și actualizate cu regularitate. Fondul de coeziune și fondurile structurale ar putea constitui, pe viitor, un element relevant în cadrul sprijinului financiar acordat acestor planuri.”

Rezultatul votului:

30 de voturi pentru eliminarea cuvintelor din paranteză, 11 voturi împotriva și 3 abțineri.